

T Á R H Á Z.

Egyház és iskola.

— (A *Kecskemét városi*) 700 lelket számláló ágost. ev. egyház egy, Ybl Miklós által tervezett templomot épített. Az épület rajza, s az alapkönek ft. Székács József superintendens ur által történt ünnepélyes letétele annak idejében a lapok által közöltetett. Az egyház ezen építkezés teljes befejezéséhez szükséges pénz beszédése végett a m. k. helytartótanács engedélyével közadakozásokat gyűjt, s ezen adakozásgyűjtést a fővárosban e hó 19-én kezdve az egyház lelkésze Torkos István és felügyelője Gömörly Frigyes urak személyesen eszközölik. — Ajánljuk őket a minden nemeset lelkesen pártoló fővárosi közönség figyelmébe.

** (Czelder Márton ref. s magyar missionárius) Moldva s Oláhországban, az általa alapított pitești ref. magyar egyházat karácson első ünnepén szentelte föl, s az egyház új lelkészét, Nagy Józsefet beiktatta.

** (A debreczeni kis templom újraépítése) ügyében kitűzött pályázatra összesen 6 terv és költségvetés érkezett. Ezeknek megvizsgálására hét tagból álló alváltmányt neveztek ki, mely alváltmány különben csak javaslatot fog előterjeszteni, mert a választást a közgyűlés eszközöli.

Ipar, gazdaság, kereskedés.

** (Belga és hollandi töképezések) egy társulatban a Kanizsa és Pécs közötti vasutag kiépítését tervezvén, egyúttal Pesten is nagyszerű építkezésekre akarnak vállalkozni. E szerint sok rozszant házat díszes palota váltandó föl.

** (Hamburgban nemzetközi gazdasági kiállítás) terveznek, ez év július havára. Hamburg különösen a továbbszállítás tekintetében nevezetes kereskedelmi pont, azért természetünk s gyárosainkat e bizonyosan jeles kiállításra figyelmeztetjük. A kereskedelmi miniszterium a szállítási árak leszállítása, az el nem adott cikkek vámmentes behozatala s egyéb kedvezmények iránt már lépéseket tett.

** (A földgömbön levő vasutak) összes hossza 1862. jan. 1-én 114,600 kilométer volt. E mennyiségből Európára 55,651 km., — Északamerikára 55,589 km., — Délamerikára 882 km., — Ázsiára 2,686 km., — Afrikára 481 km., — Ausztráliára 214 kilométer esik. Az európai államok közül Angolország van vasúthálózzal legjobban elborítva.

** (A somogy megyei gazdasági egyesület) igazgató választmánya, febr. 5-én d. e. 10 órakor Marczaliban tanácskozmányt fog tartani.

Közintézetek, egyletek.

** (A magyar tudományos akadémia) január 13-ikán befejezett nagygyűlésében a pályázatok következőleg döntettek el. Az idén a történelmi osztályt illetvén a 200 arany nagy jutalom, azt az osztály egyhangú ítélete folytán, Szalay László „Magyarország történetének“ 1856—1861-ben megjelent kötetei nyerték. Az 50 aranyos díj pedig Horuyik János „Kecskemét város történetének“ adatott, mint legkiválóbb monographiának az érintett évcyclus alatt. Végre a természettani földrajzra kitűzött női díjt Greguss Gyula nyerte. A többi pályázásnak nem volt kívánt eredménye. Új tagokul választottak: I. A philosophiai osztályba: rendes tagul Greguss Ágost. II. Nyelvtudományi osztályba: lev. tagoknak: Madách Imre, Szemere Miklós, Lévy József. III. Törvénytud. osztályba: Hoffmann Pál, Kallós Lajos. IV. Történettud. osztályba: Hornyik János. V. Mathem. osztályba: Asbóth Lajos, Csányi Dániel. VI. Természettud. osztályba: Halász Géza, Hollósi Jusztián, Hazilinszky Frigyes, Preysz Mór, Jendrassek Jenő, Markusovszky Lajos, Duka Tivadar. — Külföldi tagok lettek: Benfey Teodor, Grote Arthur (az Asiatic Society elnöke) Prokesch-Osten, Süphi bey, Spencer, F. Baird, J. Cassin, L. Agassiz, Dana, Atkinson.

** (A lugosi dal- és zeneegylet) e hó 4-ikén gyűlést tartván, egy bevándorlott egyén indítványozá, hogy az egylet jegyzőkönyvei ezentul, a magyar nyelv kizárásával egyedül németül vitessenek. Hogy kisebbségben maradt, természetes. Szomorú is volna, ha nálunk ily vándormadarak lennének irányadók. Az egylet különben jelenleg igen szépen áll, amennyiben 178 tagja, s 2222 ft vagyona van.

** (A „Pesti Unio“ ezimet viselő dalárda) mult szombaton tartotta második estélyét a polgári lövöldében, Wähler énektanár vezérlete alatt. A szabatosan előadott dalok nagyon tetszettek; közölők többet közkívánatra ismételni is kellett. Hangos éljenekeket kapott Volkmann Robert, kinek két szép dalát adták elő, — ugyszintén Wöhler is, ki buzgóságaért azt teljesen megérdemelte. A jelen voltak az énekegylet jövője iránt a legszebb reményeket táplálják.

Balesetek, elemi csapások.

** (A balesetek fővárosunkban) e hó 11-ikén egymást érték. Az említett napon a szerbutezában egy három hónapos gyermek holttestét találták. Ugyanaz nap az Esztergomból érkezett hajó kormányosa rögtöni halállal kimult. Továbbá akkor fogták ki a Dunából Nyikó Pál városi kéményseprő és háztulajdonos hulláját. A fején ejtett két mély seb, s azon eset, hogy ingén kívül minden ruhájától meg volt fosztva, ez esetről gyilkosságot sejtetnek.

** (Vigyázatlanág). Szegeden egy vidéki kocsis, az utfélen egy elvesztett pisztolyt pillantott meg. Leszállt, fölvette s addig nézegette, míg a fegyver elsült, s kíváncsiságát balkeze mutató ujjával fizette meg.

Mi ujság?

** (Hugó Károly) a „Báró és Bankár“ szerzője, jeles drámaíró, fővárosunkba érkezett, s mint Európa egyéb fővárosaiban, ugy nálunk is, automimikai előadásokat szándékozik tartani. — Ugyancsak ő, hirszerint, a nemzeti színház igazgatóságát három eredeti drámával kínálta meg, melyeknek színterhozata, a mostani dráma-meddő korszakban, színházunk közönségére nézve örvedetes esemény volna.

** (A nemzeti színház ének mestere) Stoll Péter helyébe Böhm Gusztáv győri karmestert alkalmazták.

** (Batthyány Julia grófné) közelebb a budai népszínházban jótékony célra föl fog lépni. Mint mondják, e célra Párisban néhány rendkívül szép jelmez-öltözéket rendelt meg, melyek már meg is érkeztek.

** (Rapos József jelenti) hogy „Nötlenség“ című munkájának maradék példányai, már csak nála, mint szerzőnél, Valero utca 1 sz. alatt kaphatók, s velők a „Köznevelés alapintézetei“ vevőinek, fele árért, vagyis 50 krért, szívesen szolgál.

** (Rózságyi Antal, a „Gombostű“ volt szerkesztője) jelenti, hogy divatlapja, előfizetők hiánya miatt megszűnővén, előfizetőit a „Nefelejtés“ című divatlappal fogja kárpótolni.

— (Filep Mihály „Köznapi imák“ munkája érdekében). Miután fennevezett munka már is sajtó alatt van, felkértem ennél fogva mindazon főtisztelendő s tisztelendő lelkész urak, kik előfizetési gyűjtő-íveket elfogadni szívesek voltak, méltóztassanak a netalán begyűlt előfizetési pénzeket e hó végeig annál is inkább alulírt könyvkiadóhoz beküldeni, minthogy a munka, megjelenése után, csakis a magasabb bolti áron lesz kapható! Miskolcz, jan. 11. — Fraenkel B. kiadó-könyvtár.

** (A druzok által Syriában leölt keresztények) özvegye s árvái javára keletre, Chaldani Mihály maronita áldozár kéreget Győr tájékán a „vendégszerető s nagylelkű magyarok között“, a helytartóságtól erre egy évi engedélyt kapva. Kórodát akarnak építeni azoknak, kik most ruha nélkül az utcán dideregnek, s kiknek még mindennapi kenyerek is hiányzik. Az Aleppoban összegyűjtött szerencsétlenek száma 720-ra megy.

** (Simonffy Kálmán „Dalvirágok“ cím alatt) válogatott zeneműveire hirdet előfizetést. A fényesen kiállítandó füzet, különböző magyar költők műveire irt, 40 eredeti darabot fog tartalmazni. Ára csak 2 ft. Az előfizetési díj, mart. 15-ig, Szalay Alajoshoz, fehérhajó utca 7 sz. alá küldendő. Tízre egy tiszteletpéldány jár. Hiszszük, hogy a zene-közönség, a kedves dalok költőjét pártolni fogja.

** (A „Katangvirágok“ -ra) az előfizetési pénz beküldése határidejét, a szerző, Kulcsár József, e hó 20-ikáig hosszabbította meg.

** (Gyűjtogatás). Haynald Lajos erdélyi püspök szénás-kertjét fölgyújtották, de a gyorsan érkezett segély miatt a kár nem tetemes. Csak egy boglya égett el, pedig a boglyák közötti távolság alig volt több, mint 3 láb.

** (Gróf Batthyány Arthurné) az eddig Jósika Kálmán által szerkesztett „Szépművészeti Csarnokot“ átvette s ezután, saját szerkesztése alatt, „Budai lapok“ címmel, mint szépirodalmi és művészeti lapot fogja folytatni.

** (Halálozás.) Gozdu Manót, Krassó megye volt alkotmányos főispánját legközelebb azon vesztesség érte, hogy szeretett neje, szül. Pometa Anasztazia e hó 12-én meghalt. A megboldogult tetemeit e hó 14-én délután tették örök nyugalomra.

** (Halálozás.) Kovács János címz. kanonok, és békés-csabai kath. lelkész, e hó 11-én Csabán jobblétre szenderült.

** (Kecskemét városa területén rögtönítélő bíróság) van kihirdetve, a gyilkossági, rablási, gyűjtogatási sűrű esetek gatlására.

** (A hitel-sorsjegyek legutóbbi huzása) alkalmával a szerencse istenasszonya egy prágai polgár és kereskedőre pillantott, s az 1880-ik sorozat 76-ik száma által 250,000 forinttal ajándékozta meg.

** (Az erdélyi nők, Deák Ferenczet) szép emlékekkel tisztelték meg. Ez, egy, a talpazatával együtt 18 hüvelyk magas, s tehetséges szobrászunk, Alexi által készített szobor csoportozat. Az egész egy allegorikai képet ábrázol. A pompás bronzmű nyolczszegletű talpazata is történelmi ritkaság, mert a székesfehérvári bazilikából kiásott oszlopbarabból készült.

** (Regényirodalmunk) ismét egy négy kötetes regényvel szaporodott. Jósika Miklós termékeny tollából „A magyar kényurak“ című új mű jelent meg, melynek tárgya az Anjou-királyok korából van merítve. Hartleben K. A. sajátja. A kiállítás csinos.

** (Végh Miklóst) azon kolozsvári születésű iparlovagot, ki furfangos csalásaival a mult évben sokfelé oly nagy föltűnést okozott, a bécsi törvénytörvény 18 havi fogságra ítélte. Magát a törvénytörvény előtt igen finoman viselte, s ítélete ellen nem fölebbezett.

— (Adakozás.) A Vasárnapi Ujság szerkesztőségéhez mult héten beküldetett:

Az irói segélypénztár számára: Debreczenből az ottani jogászok által jan. 5-én rendezett műkedvelői színi előadás tiszta jövedelmének fele, Cserna Géza jogász által 25 ft.

Nemzeti színház.

Péntek, jan. 9. „A kísértés“ színmű 5 felvonásban. Irta, Feuille Octav, fordította Radnótfáy Sámuel.

Szombat, jan. 10. „Sarovta“, eredeti regényes víg opera 3 felvonásban. Irta Czanyuga, zenéjét szerzerzte Erkel Ferencz.

Vasárnap, jan. 11. „Bánk Bán“ eredeti szomorujáték 5 felvonásban. Irta Katona József. Örülünk e classikus darabunk színrehozatalának, de az előadás sok tekintetben kielégítetlenül hagyott bennünket. Mig Egressy igen jó Peturbán, Bánk bánjával nem vagyunk tisztában. A szenvedélyek fejlődésében legkisebb fokozatot sem tartott, s azon kívül plastikája és hangszínezése egyaránt sok helyen a természetesség rovására nagyon erőszakolva volt. Szigeti Peturjában az alaphang sem volt eltalálva. Prielle Melindája minden bensőség nélküli köznapi nő volt. Leginkább helyén volt Gertrudban Jókainé, ki a gögös királynét mesterrileg tüntette elő.

Hétfő, jan. 12. „Csalódások“ vigj. 3. felv. Irta Kisfaludy Károly. Ez alkalommal Gózon Pirokska és Gózon Ida mutatta be magát a közönségnek. Luca szerepében pedig Alajosné, a budai népszínház egykori jeles tagja lépett föl, s a közönség tetszését eredeti játékaival nagyon megnyerte. Szerződtetéséről beszélnek. Lombayné Komlóssy-Kövérné — kivel a színpadon már oly régóta nem találkoztunk, — helyesen személyesíté. Mokányban Szigeti pompás magyar alakot állított elének. Az előadás eléggé össze-vágott.

Kedd, jan. 13. „Norma“ opera 2 felv. zenéje Bellinitől. Adalgisa szerepét Bognár Adél másodszer énekelte. A est koszoruja azonban Voggenhuber Vilma művészetét illeti. Marchetti nem tett ki magáért.

Szerda, jan. 14. „Stuart Mária“ történelmi szomorujáték 5 felvonásban. Irta Schiller.

Csütörtök, jan. 15. Marchetti Endre fölléptül. „Ernáni, opera 4 felv. Verdítől.